

Vihreällä siirtymällä ei voi perustella maaseudun ja luonnon tuhoamista

Maailma on tullut hulluksi, ellei sitä jo ollut. Jokainen, joka on seurannut uutisia viime aikoina, ei ole voinut välttää kuulemasta huoltovarmuudesta, riippumattomuudesta Venäjän energiasta, ja puhtaasta energiasta ja investoinneista. Tärkeitä asioita kaikki, mutta mitä ne tarkoittavat?

Jos kysymme päättäjiltä, niin tällä hetkellä kaikki kiteytyy termiin ”Vihreiden investointien ohituskaista”. Eli ns. vihreillä investoinneilla on oma kiihdytyskaistansa lupaprosessien suhteen, uusilla tukirahoilla höystettynä. Euroopan Unionin Komissio pistää paremmaksi uudella REPowerEU ohjelmalla, joka aikoo pakottaa hankkeet jopa yhdessä vuodessa rakennusvaiheeseen. Tämän hevososen selkään ovat nyt hypänneet kaikki opportunistit. Suomen Tuulivoimayhdistys Ry (STY) oli ensimmäisenä liikkeellä, ja lobbasi tuulivoimaa armollisena pelastajana. Vihreät löysivät agendalleen uudet mainoskasvot, Ukrainan kärsivät lapset. Kokoomuksen Mykkänenkään ei ole pysynyt vaiti asiasta. EK toivoo Suomesta puhtaiden investointien johtavaa kohdemaata Euroopassa. Hetki sitten Kaivosteollisuus Ry kannatti voimakkaasti pikakaistaa. Pitäisikö olla huolissaan?

Haaveilitko tuulivoimateollisuudelta vaadittavasta ympäristöluvasta, vähimmäissuojaetäisyydestä, laadukkaammista ympäristöarvioinneista, tai jopa ympäristövaikutusten arvioinnista alle 10 voimalan/45 MW hankkeilta? Unohda se, Ympäristöministerin johdolla tuulivoimateollisuutta edistetään raivokkaasti. Jopa uuden kaavoitus- ja rakentamislain luonnokseen oli sisällytetty kunnille velvoite kaavoittaa tuulivoimaa varten. Mutta ei huolta, kiihdytyskaista on kuitenkin väliaikainen – kuten autovero ja solidaarisuusvero.

Mitä tämä tarkoittaa maaseudulla?

Yhteiskunnan suojelussa oleva vihreä siirtymä näyttäytyy erilaiselta Suomen rauhallisella ja kauniilla maaseudulla, jonne kaikki sen nimissä tehdyt tuulivoimalat, huoltotiet, sähkölinjat, kantaverkon vahvistukset ja kaivokset tekevät tuloaan. Paljonko tuulivoimainvestoinnit lohduvat kuntalaista, jonka oma kulttuuri- ja perinnemaisema, matkailuyritys, yöuni ja terveys, ja kiinteistön arvo ovat mennyttä?

Helsingistä ja Etelä-Euroopasta katsoen kaikki näyttää mainiolta. Lähes jokainen valtakunnan median artikkeli tuulivoimasta on keskittynyt tuulivoiman markkinaehtoisuuteen, taloudelliseen kannattavuuteen, ja lupaprosessien hitauteen. Luontoa ja asukkaita ei mainita edes sivulauseessa. Asukkaat tulevat epäsuorasti huomioiduksi ikävänä esteenä, joka hidastaa lupaprosesseja, ja haittaa tuulivoiman rakentamista. Olemmeko me vaikutusalueen asukkaat todellakin vain häiriötekijöitä, kun vaadimme riippumattomia laadukkaita arviointeja, terveyttä ja häiriötöntä yöunta, ja maiseman ja luonnon huomioimista?

Mitä tarkoittaa huoltovarmuus?

Huoltovarmuus on nyt muodikasta, ja hyvästä syystä. Tässä yhteydessä huoltovarmuudella tavoitellaan toimitusvarmaa ja riippumatonta sähkön tuotantoa. Tuulivoiman kapasiteettikerroin eli ’toteutunut energian tuotanto’ on noin 32 %. Tästä syystä tuulivoima tarvitsee rinnalleen merkittävän määrän säätövoimaa. Tähän tarkoitukseen sopivinta on puhdas vesivoima. Mitä enemmän tuulivoimaa rakennetaan, sitä enemmän vesivoimasta tulee pulaa ja sen hinta nousee. Lähivuosina on tulossa uusia linjoja pohjoismaiden vesivoiman siirtämiseksi Saksan tuulivoimaloiden säätötehoksi. Tämä auttaa Saksaa, mutta samalla kilpailu kiristyy ja Suomen tehovajaus vähätuulisina ja kylminä tunteina korostuu. Maaseudulla on syytä tehdä polttopuut ensi vuodellekin.

Fingridin mukaan Suomi on sähkön suhteen omavarainen jo vuonna 2024. Suomen sähköstä jo nyt 90% on hiilineutraalia. Suomen puhtaan sähkön nettotuotantoteho kasvaa noin 1500 MW Olkiluoto 3 ydinvoimalan käynnistyttyä. Lisäksi Loviisan ydinvoimaloiden käyttöikää suunnitellaan jatkettavaksi. Rakenteilla on myös paljon tuulivoimaa – ja aivan viime tietojen perusteella suunnitteilla jopa 50-

kertainen määrä verrattuna vuoteen 2021. Emme huoltovarmuuden ja Venäjältä riippumattomuuden vuoksi tarvitse lisää valtavaa määrää tuulivoimaa, jolla on erittäin merkittävät haitalliset vaikutukset.

Omistus vaikuttaa huoltovarmuuteen

Monet tahot korostavat tuulivoiman kotimaisuusastetta. Tuulivoiman kotimaisuus on kuitenkin ajatusharha. Tuuliyhtiöiden ulkomaalaisomistus on noin 80–85 % (rakennetut, rakenteilla ja suunnitteilla olevat). Suomen ykköslobbari STY on kutakuinkin keskieuropalaisten tuuliyhtiöiden käsissä, vain tekninen työryhmä on suomalaisyhtiön vetämä, kuinkas muuten, ollaanhan insinöörien maassa. Mutta saksalaiset yhtiöt vetävät mm. STY:n edunvalvontaa ja viestintää! Myös teknologia ja laitteet, ja usein valvonta ja huolto ovat pääasiassa ulkomaalaisten yritysten käsissä.

Ulkomaalaisomistus on riski huoltovarmuuden ja turvallisuuden kannalta. Jokaisen tuulivoimalan koordinaatit ovat julkista tietoa, myös kaikkien ulkomaalaisten tiedustelupalvelujen käytössä. Ei ole tiedossa minkälaista tiedustelu yms tietoa niistä voidaan välittää, ja kuka Suomessa asiaa valvoo. Suomen tuulivoimaloiden ulkomaalaisista omistajista ei todennäköisesti ole tehty riskiselvityksiä. Omistus kätkeytyy usein rahastoihin, joihin sijoitetun pääoman alkuperästä ei saada tietoja. Huoltovarmuus ja turvallisuus näkökulmassa on huomioitava myös kyberiskut. Äskettäin hakkerit iskivät Vestakseen ja Enerconiin, jotka saivat Vestaksen 80,000 voimalaa ja Enerconin 5,800 voimalaa häiriötilaan.

Energia-alan Apartheid vaatii erityiskohtelua

Miksi siis huoltovarmuuden ja vihreän siirtymän nimissä maaseudulle tuodaan kovalla kiireellä lukuisia hankkeita? Tuuliyhtiöt suorastaan kilpailevat hyvistä kohteista. Eivät yhtiöt hyvää hyvyttään maaseudulle laukkaa - tuulivoimateollisuus on tuottoisaa liiketoimintaa, jota valtiolta suojelee. Suomessa tuuliyhtiöt mainostavat tuulivoimainvestointien markkinaehtoisuutta.

Tuulivoima-ala on kuitenkin useiden suorien tukien kohde. Niihin kuuluvat mm. syöttötariffi/takuuhinta vuoteen 2029 asti, uusi lupaprosessien pikakaista ja hanketuki, ja lähes kustannukseton maa, joka jää sähkön siirtolinjojen alle. Tuulivoimaa tuetaan erityisesti epäsuoraan. Muu energiateollisuus vastaa tuulivoiman säättövoiman ylläpidosta. Tuulivoiman vuoksi veronmaksajat puolestaan kustantavat noin 3 miljardia maksavan voimalinjojen rakentamisen. Tanskassa sen sijaan on esitetty, että tuulivoimayhtiöiden tulee osallistua kantaverkon vahvistamiseen. Yhteisöveroakaan ei tarvitse maksaa, jos ei huvita – eikä YLE:n selvityksen mukaan tuuliyhtiöitä todistetusti huvita (mankala-periaate ja velkajärjestelyt). Vahinkoja, kuten melu- ja välkehaittaa, toisten liiketoiminnan tyrehtymistä, kiinteistön arvon laskua sekä luonnon monimuotoisuuden laskua ei tarvitse korvata. Nämä etuoikeudet vaikuttavat kyseenalaisilta – tuulivoimaa kohdellaan kuin valkoisia Apartheid-politiikan aikoina.

Rahaa tulee niin että ranteita pakottaa – vai tuleeko?

Raha puhuttaa, erityisesti pienissä maaseutukunnissa. Kuntapäätäjille ja monille kuntalaisille suurin merkitys on kiinteistöverotuotoilla ja toivotulla veroprosentin laskulla. Valitettavasti kiinteistöverotuloista annetaan usein väärää tietoa päätäjille. Tuulivoimaloista maksettava keskimääräinen kiinteistövero on 30 % pienempi kuin on mainostettu, eli 15–22,000 euroa voimalaa kohden vuodessa.

Ensimmäisinä vuosina miljoonan kiinteistöveroa saa vain muutama kunta 300:sta Suomen kunnasta. Niidenkin kuntien tilinpäätökset ovat olleet tappiollisia ennen koronatuokea, eikä kuntien muu vero-% ole laskenut. YLE:n tekemän kyselyn perusteella noin 60 % kunnanjohtajista vastasi, että tuulivoimaloista saatava kiinteistöverotuotto ei laske kunnan veroprosenttia. Luhangan kunnanjohtaja on kieltäytynyt jo pitkään luovuttamasta Latamäen tuulivoimahankkeesta saatavia kiinteistöverotuottoa koskevia tietoja. Mm. kunnan luottamushenkilöt ovat pyytäneet saada tiedot

käyttöön. Luhangan voimat ovat olleet toiminnassa jo 7 vuotta... Joskus totuus on tarinaa ihmeellisempää.

Osassa Suomea Puolustusvoimat on kieltänyt tuulivoimarakentamisen niiden aiheuttamien tutkaongelmien vuoksi. Valtiovarainministeriö on todennut, että kiinteistöverotuoton ohjautumista joudutaan tulevaisuudessa todennäköisesti harkitsemaan, sillä kaikki kunnat eivät voi rakentaa tuulivoimaa. Kiinteistöverotuotto tulee myös vaikuttamaan valtionosuuksien jakautumiseen sen jälkeen, kun soteuudistus on toteutettu. Kiinteistöveron tasoon ja sen ohjautumiseen tulevaisuudessa liittyy siis merkittävää epävarmuutta.

Kuka kerää vuokratuotot?

Vuokratuottoa on tulossa maanomistajille, mutta kenen maille? Keski-Suomessa on paljon yhtiöiden maita (17 %). Yhtiöiden omistuksen osuus on myös jyrkässä nousussa - vuonna 2020 Keski-Suomessa rahastot tekivät noin kolmanneksen kaikista metsäkaupoista. LUKE:n tietojen perusteella Multialla noin 34 % kaikesta metsämaasta on yhtiöiden ja lähes 15 % valtion omistuksessa. Multialla tuuliyhtiöt ovatkin valinneet kohteekseen nimenomaan UPM:n omistamat metsät. UPM:n omistuksesta noin 60 % on Suomen ulkopuolella. On se hyvä, että kunta haluaa huolehtia yhtiön kassasta. Pitääkin harkita (lisä)osakkeiden ostoa.

Maanvuokraajat eivät usein asu paikkakunnalla, kuten Jyväskylän Salolan tapauksessa, tai ainakaan kovin lähellä, kuten Keuruun Penkkisuon tapauksessa. Eli vuokratuotosta ei jää kotikuntaan usein kuin hippusia. Mutta se hyvä puoli tässä on, ettei tarvitse kadehtia, että naapuri saisi rahaa ilman työtä. Naapuri saattaa vielä joutua luopumaan maistaan pilkkahinnalla, sillä siirtolinjojen alle jäävän maan lunastus on käytännössä ilmaista. Ja jos oikein hyvin käy, jättävät tuuliyhtiöt betoni-teräspäälustukset naapurin maalle.

Raukoille rajoille työllisyyttä?

STY on väittänyt, että tuulivoima tuo runsaasti työpaikkoja. Hankkeet kieltämättä työllistävät hankevuorokauden projekti- ja voimalaitospäälliköitä, arviointien tekijöitä, kuntapäätäjää, viranomaisia, lausunnonantajia, juristeja, oikeuslaitosta ja asukkaita. Rakentamisen aikana paikalliset koneurittäjät voivat työllistyä mm. huoltoteiden rakentamisessa. Omalla paikkakunnalla nimenomaan koneurittäjät ovat olleet tuulivoiman vankkoja kannattajia, ihmekös tuo. Paikalliset koneurittäjäkään eivät usein työllisty, sillä maarakennustyöt kilpailutetaan tiukasti. Paikalliset pienurittäjät eivät kykene toteuttamaan jättimäisiä tuulivoimahankkeita mm. perustusten, huoltoteiden ja siirtolinjojen rakentamisen suhteen.

Myös metsätyöntekijöitä tarvitaan metsähakkuisiin, jotta perustukset, huoltotiet ja siirtolinjat saadaan rakennettua. Simossa, jossa sijaitsee S-Ryhmän uusi Sarvisuon tuulivoimala, rakentamisen jälkeinen työllisyys on ollut pääosin lumen aurausta. Enontekiössä ei taida olla aurashommiakaan, sillä voimala ei ole tykkylumen ja jäätyneen vuoksi ollut enää vuosiin toiminnassa. Voimat kuitenkin seisovat paikoillaan, eikä kukaan ota vastuuta purkamisesta. Mitenköhän meidän käy - Keski-Suomi on tunnettua tykkylumialuetta.

Kukaan ei vastusta uusia työpaikkoja. Keski-suomalaisen maalaismaiseman ja ääninympäristön muutos voi kuitenkin koitua myös työpaikkojen kohtaloksi. Matkailuyrittäjä 'Rauhan Työssija' ja hiljaisuutta vaativan akustiikan yrittäjä todennäköisesti ihmettelevät, mitä tapahtui heidän liiketoiminnalleen. Kuntaan haluttuja ja muuttaneita etätyöntekijöitä ei lohduta, että lumenaurauseuroja on tulossa lisää, kun unettoman yön jälkeen ei järki luista.

Metsätalous taitaa olla ainoa liiketoiminta, joka voi jatkua melko normaalisti. Suuret tuulivoima-ajat vähentävät kuitenkin metsäpinta-alaa. Jokainen voimala vie noin 1.5 hehtaaria metsäalaa. Alueen huoltotiet ja sähkön ilmalinjat vievät puolestaan useita kymmeniä hehtaareita. Tosin talvisin voimalan lavoista lentävät jääkokkareet ovat aiheuttaneet vaaraa myös metsätyöntekijöille. Tuulivoimaloista lähtevät tulipalot ovat oma lukunsa – mutta onhan tuulivoima-alueilla nyt hyvät tiet, joita pitkin

pääsee palokunta sammuttamaan metsäpaloa. Toivottavasti vakuutusyhtiöt eivät lue tätä, ja vaadi korkeampia vakuutusmaksuja tuulivoima-alueilla.

Työpaikat syntyvät pääosin muualle, esimerkiksi kaivosteollisuuteen Kiinassa ja Afrikassa, lapojen ja turbiinien akselien valmistamiseen Kiinassa, ja turbiinien rakentamiseen Tanskassa ja Saksassa. Eurooppalainen tuulivoimalaitteiden rakennus on poikkeuksellisen riippuvainen Kiinasta: jopa 85 % eräistä komponenteista tulee Kiinasta. Eli kun mennään Venäjän karhua pakoon, juostaankin Kiinan tiikerin kynsiin?

Suomessa on muutamia ulkomaalaisomistuksessa olevia komponenttivalmistajia. Tosin saksalaisomisteinen Moventas juuri lopetti tuulivoimaloiden vaihteistojen valmistamisen Jyväskylässä. Myös huoltotyöt ovat yleensä ulkomaisten työntekijöiden vastuulla. Entä ne uudet investoinnit, jotka seuraavat puhdasta energiaa? Kantaverkkoa pitkin johdettu sähkö on käytettävissä etelässä. Aikooko Microsoft tai Google perustaa datakeskuksen Keski-Suomen maaseudulle? Todennäköisesti ei.

Terveys ja jaksaminen koetuksella

Viime viikolla kunnan tuulivoimapakottajat taas väittivät, ettei voimaloista lähde ääntä. En tiedä, mikä heidän tietolähteensä on. Tuulivoimaloista nimittäin lähtee kuuluvaa ääntä, ja tuulivoimalan tuottama melu häiritsee. Tutkimusten mukaan altistuminen 32 dB melulle vähentää ns. REM-univaiheen pituutta.

Suomessa on nykyisin ns. tuulivoimameluasetus, jonka mukaan kaavamäärätyillä alueilla pysyvään asutukseen osoitetuilla alueilla tuulivoimamelu ei saa ylittää päiväaikaan 45 dB ja yöaikaan 40 dB. Näistä rajoista huolimatta, melu häiritsee. Asumisterveysasetuksen mukainen suurin sallittu yöaikainen keskiäänitaso saa olla enintään 25 dB - eikä saa edes satunnaisesti ylittää 45 dB. Tuuliyhtiöt eivät näistä asetuksista aikoinaan pitäneet, vaan yrittivät ujuttaa Suomeen korkeammat sallitut melurajat kuin Ruotsissa, Tanskassa, ja Saksassa, joissa on kokemusta tuulivoimasta pidemmältä ajalta.

Tuntuu siltä, että maaseudun ihmisen arvostus on alhaisempi kuin villieläimen. Villieläinten tarpeet otetaan paremmin huomioon kun niiden puolella on lait, mutta puolustuskyvyttömän maalla asujan puolella eivät ole edes terveyslait. Maakotkan pesällä on paljon pidempi suojavyöhyke kuin ihmisen pesällä.

Erään suvun vanha 1850-luvun talo tuli entisöityä perinteisin vanhaa kunnioittavin menetelmin joitakin vuosia sitten. Tuulivoimamelu tunkee seinien ja ikkunoiden läpi. Vanhan talon äänieristys ja ikkunat ovat erilaisia, ja nyt kuntapäätäjät ja tuuliyhtiö esittävät, että pitäisi vuorata talo uudelleen ja vaihtaa alkuperäiset upeat ikkunat. Keski-Suomen Museovirasto on asiasta eri mieltä. Jo useampi hellekesä on pakottanut asukkaat nukkumaan yöt ikkunat auki – ja voimalan melu tunkee sisätiloihin entistä kovemmin. Toivottavasti tulee viileä kesä. Ilmastoinnin hankkiminen ei kuulosta ympäristöystävälliseltä vaihtoehdolta.

Matkailu eli hetken huumen, meneekö se tuulivoiman säästyksellä Keski-Suomessa ohi?

Voimalat muuttavat maiseman ja ääniympäristön peruuttamattomasti. Tuulivoimalasta puhuttaessa keskisuomalaisilla voi tulla mieleen Töysässä sijaitseva 50 m korkea (teholtaan 160 kW) yksityisomistuksessa oleva tuulivoimala. Uudet voimalat ovat kuitenkin 5–6 kertaa korkeampia ja teholtaan 39–63 kertaa suurempia. Vertailun vuoksi: Suomen korkein rakennus Näsinneula on 134.5 m korkea. Eiffelin torni on 324 m korkea ja näkyy 85 km päähän.

Suunnitteilla olevat voimalat ovat niin suuria, että energiasektorin julkaisu viittaa niihin sanalla 'hirviö'. Tosin tämä General Electrics Renewable Energy:n 'hirviö' on pienempi kuin Keski-Suomeen suunnitellut voimalat. Keski-Suomessa on kaunista luontoa, hiljaisuutta, ja kulttuuria. Petäjaveden vanha puukirkko on UNESCO:n Maailmanperintö-kohde ja iso matkailuvaltti. Nyt tätä

perinnemaisemaa uhkaavat kuitenkin tuulivoimalat. Miltä näyttää tulevaisuus, jossa pyhättö ja hirviö ovat rinnakkain?

Voimala-alueet ovat valtavia. Tuuliteollisuusalueita on merkitty Keski-Suomen Liiton valmistelemaan maakuntakaava-alueeseen yli 560 km²:n edestä. Tämän lisäksi on suunnitteilla lukuisia alle 10 voimalan kohteita useilla paikkakunnilla, arviolta 100–150 voimalan verran. Nämä alat yhdessä jo rakennettujen voimaloiden kanssa nostavat tuulivoimateollisuuden viemän maapinta-alan merkittävästi 3.5 % suuremmaksi, esimerkiksi Päijät-Hämeessä noin 7 %. Tulevaisuudessa, kuntalaisen on haastavaa löytää mistään rikkumatonta maisemaa ja hiljaisuutta. Ehkä hiljaisuutta tarvitsevat joutuvat pysyvästi teltailemaan Keski-Suomen neljän kansallispuiston (yhteispinta-alaltaan noin 120 km²) alueella.

Kuntien Imagon ja mainoskampanjan kehittäjille ei kannata maksaa konsulttipalkkiota – niin ristiriidassa se on nykyisten suunnitelmien kanssa. Kunnat ja Keski-Suomen liitto yrittävät houkutella uusia asukkaita ja matkailijoita luonnon läheisyydellä, hiljaisuudella, kauniilla maisemilla ja toisistaan välittävillä asukkailla! Hiljaisilla alueilla on usein hyvät tuuliolosuhteet niin maakotkille kuin tuulivoimalle. Suomi on pyrkinyt houkuttelemaan mm. saksalaisia turisteja. Monet heistä pakenevat oman maansa tuulivoimaloita, ja hakevat rauhaa ja hiljaisuutta loma-aikanaan. Tutkimusten mukaan tuulivoimalan aiheuttama melu on sitä häiritsevämpää, mitä hiljaisempi alue on lähtötasoltaan. Miksi sisämaan viimeiset hiljaisina säilyneet seudut pitäisi hävittää?

Ikiaikaiset nautintaoikeudet on kyseenalaistettu. Jokamiehen oikeus on koetuksella, sillä jokainen voimala vaatii noin 36 hehtaarin turva-alueen (350 m turvaetäisyys). Metsästysseurat ovat todenneet, että hirven metsästys on vaikeuksissa, sillä hirvet ovat hävinneet tuulivoima-alueelta meluhäiriön ja rikotun maaston vuoksi. Onko tämä kenties moderni hirvikarkote, jolla saadaan hirvien aiheuttamat männyntaimien tuhot loppumaan? Kenen taimikkoon ne hirvet siirtyvät?

Raha ratkaisee ja tarkoitus pyhittää keinot. Sikäli tämä on tasa-arvoista, että nyt pilataan vauhdilla vielä pilaamatta oleva osa Suomea. Ja saadaan maaseudullekin kaupunkimainen ääniympäristö ja öisin vilkkuvat diskovalot. Ehkä tämän jälkeen kaupunkilaiset eivät enää syytä, että he elättävät meidät impivaaralaiset. Sitä päivää odotellessa, me ruokimme, lämmitämme ja sähköistämme heidän kaupunkinsa ja liiketoimintansa – oman terveytemme ja omaisuutemme kustannuksella.

Nyt rakennetaan tuulivoimaloita, joita vaikutusalueen ihmiset eivät halua

Monessa kunnassa on ollut ja on edelleen käynnissä erikoinen näytelmä, jossa on kaikki ainekset YLE:n tuottamalle maalaisdraama-sarjalle. Mukana ovat mm. tuulivoimahanketta alueelle suunnitteleva ulkomaisessa omistuksessa oleva tuuliyhtiö, erinäinen joukko kuntapäätäjiiä, joukon pahis ja hyväs, salailua, hiljaisuutta, ja avoimen keskustelun polkemista, ja joukko kunnan viranomaisia. Nykypäivän maalaisdraama ei ole mitään ilman ELY-keskusta ja paikallista kyläyhdistystä. Ainoa, joka puuttuu, on rakastunut pariskunta, jota kolmas pyörä pyörittää – toistaiseksi ilman tuulta.

Vakavasti ottaen, tuulivoimahankkeisiin liittyy valtavasti salamyhkäisyyttä, ahdistusta ja tunteen paloa. Vaikutusalueen asukkaita ja kesäasukkaita kuullaan usein vasta kun hankesuunnitelma on pitkällä. Kunnissa useat päättäjät suhtautuvat tuulivoimaan joko jyrkän puoltavasti tai kielteisesti, jolloin päättäjät eivät perehdy hankesuunnitelmaan, kohteeseen ja tuuliyhtiön toimintatapoihin. Siis eivät perehdy, vaikka kyseessä on miljoonien investoinnit, kuntalaisten terveys, omaisuus ja ympäristö! Ts. päätöksiä tehdään liian usein laput silmillä. Taustalla vaikuttavat päättäjien toive kiinteistöverotuotosta, tuulivoimaan liittyvä monimutkaisuus, informaation määrä sekä tuulivoimalan tehokas vaikuttaminen. Käsi ylös kuntapäätäjiiä, jos olet hyvin perehtynyt hankearviointeihin ja ELY-keskuksen päätöksiin?

Tuulivoimahankkeissa asetetaan ihmisiä eri puolille. Osasta kuntapäätäjiiä on tullut kiusaajia, jotka tuulihuimauksen vallassa odottavat kiinteistöverotuottoa, jota voidaan käyttää kirkonkylän

asukkaiden palveluihin. Johdonmukaisesti, nämä kiusaajat toistavat STY:n teesejä totuutena. He hihittelevät infraäänistä ja räjähtävistä lepakoista – tietämättä, että ympäristöarvioinnin pitää arvioida vaikutukset myös lepakoihin. Mukana ovat tuulivoimalobbaajat, jotka ahdistelevat kunnan asukkaita ja yrittäjiä, vaikka kunnan 'lupauksissa' juuri he ovat ykkösvoimatekijä. Tuulivoimapakottajat, jotka asuvat kaukana tuulivoimahankkeesta, puolestaan kannattavat tuulivoimaa niin kauan, kun voimat pysyvät kaukana heistä.

Negatiivinen muuttoliike

Hallitsematon tuulivoimahankkeiden suunnittelu saa kuntalaiset pelkäämään ja miettimään poismuuttoa kunnastaan, omalta kotiseudultaan. Mitä esimerkiksi sanot taloa ja tilaa vaalineelle suvun perilliselle, kun hän joutuu lähtemään paikasta, jota suku on asuttanut 1600-luvulta lähtien? Tuntuu epäreilulta ja pahalta joutua lähtemään, ja antaa tilaa saksalaiselle tuuliyhtiölle, joka myy sähkön Keski-Eurooppaan. Kyllä, tuulisähköstä suunnitellaan vientituotetta.

Kesäasukkaatkin ovat helisemässä, kun voimat kaartuvat päälle monelta suunnalta. He jäävät ihmettelemään, että mikä muuttui, kun vielä muutama vuosi sitten kunta valmisteli rantakaavaselvityksen ja kaavoitti runsaasti rantatontteja. Miksi tulikaan tartuttua tilaisuuteen?

Ruotsin kuninkaallisen teknillisen korkeakoulun kesäkuussa 2021 julkaiseman tutkimuksen mukaan tuulivoima laskee kiinteistön arvoa aina 8 kilometrin etäisyydelle asti, sitä enemmän mitä lähempänä kiinteistöä voimat ovat. STY:n tutkimuksen mukaan voimat eivät laske myyntihintoja. Heidän tilastoissaan eivät näy toteutumattomat kaupat. Esimerkiksi Kalajoella kiinteistönvälittäjä ei suostunut ottamaan omakotitaloa myyntiin, sillä totesi talon arvon olevan nolla. Äänekoskella puolestaan löytyi lapsiperheitä, jotka olisivat ostaneet kiinteistön edullisella hinnalla. Heidän kauppansa peruuntuivat, sillä pankit eivät suostuneet antamaan lainaa – kiinteistö ei enää kelvannut lainan vakuudeksi. Pitäisikö maaseudun asunnonomistajien ottaa mallia joistakin metsänomistajista, ja myydä kiinteistö ns. aavistuskauppana, jo ennen kuin voimalasuunnitelmat tulevat ilmi? Ovatko tuulivoimat Suomen Vihreiden salainen juoni keskittää kaikki asutus kaupunkeihin?

Kuntasopu on usein mennyttä – eripuraa, katkenneita ystävyysuhteita, hävinnyttä yhteisöllisyyttä. Kuka huolehtisi asukkaiden hyvinvoinnista ja oikeuksista? Kunnalla on sekä valta että vastuu toimia avoimesti ja tasapuolisesti, kaikkien kuntalaisten suhteen.

Sähkön tuotanto on ulkoistettu

Tarkasteltuani tuulivoimahankkeita koskevaa Suomen karttaa, näyttää siltä, että Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi, ja hyvässä jonossa Päijät-Häme ja Keski-Suomi, ovat meidän liike-elämämme keskuksia. Näillä alueilla täytyy olla kova sähkön kulutus.

Etelä-Suomi ja Keski-Eurooppa ovat kovalla vauhdilla ulkoistamassa sähkön tuotantonsa - tilanne muistuttaa ikävästi siirtomaavaltaa. Tämä ulkoistaminen tapahtuu sekä maan sisällä että ulkopuolella. Esimerkiksi Jyväskylän Alva investoi tuulivoimaan Porissa ja Eurajoella. Lahti valittiin Euroopan ympäristöpääkaupungiksi vuonna 2021. Tuulivoima on Lahti Energialle hyvä bisnes, mutta Päijät-Hämeeseen se ei rakenna yhtään tuulivoimalaa. Energiayhtiö Helenin mukaan tuulivoimalla tuotetun sähkön hiilijalanjälki on nolla. Ehkä Heleniä pitää uskoa, tietäähän se kokemuksesta mitä hiili on. Helen onkin rakennuttanut tuulivoimaa ympäri Suomea, ei kuitenkaan Etelä-Suomeen. Uudenmaan maakuntakaavassa on kolme tuulivoima-alueita, mutta nekin poistettiin. S-Ryhmälläkin on uusi voimala Simossa, joka tuottaa noin puolet S-Ryhmän sähkön tarpeesta. Simossa on sentään yksi Sale!

Kyllä kunnatkin osaavat ulkoistamisen. Kunnan sisällä hanke pyritään sijoittamaan kauas kuntapäätäjistä ja heidän verkostostaan. Jotkut kunnat ja maakunnat sijoittavat tarkoituksella tuulivoima-alueita toisten kuntien ja maakuntien rajoille, jolloin haittoja tulee oman kunnan ja maakunnan ulkopuolelle naapuriin.

Muualla Euroopassa sisämaan tuulivoimaa vastustetaan jo voimakkaasti. Esimerkiksi Saksassa sisämaan tuulivoiman uusi kehitys on pysähtynyt. Kahdeksassa Saksan osavaltiossa ei saa myöskään rakentaa tuulivoimaa metsään. Tosin nyt energiakriisin heikentyessä valtiolta pyrkii pakottamaan osavaltiot tahtonsa alle. Tanska keskittyy vain merituulivoimaan. Britanniassa on juuri päätetty rakentaa seitsemän uutta ydinvoimalaa, mutta tuulivoiman määrän kaksinkertaistamisesta on päätetty luopua. Hallitus ei halua pakottaa ihmisiä sellaiseen infrastruktuuriin, jota he eivät halua.

Mutta tuulivoiman suhteen Euroopan 'villissä lännessä' eli Suomessa keskieuropalaiset yritykset voivat toimia kuin entisajan sahatavarayhtiöt metsämaanhankinnassa. Tai eivät sentään, sahatavarayhtiöt maksoivat maasta yleensä käyvän hinnan.

Todelliset vaikutukset kunnan talouteen?

Kunnan päättäjien tulee tehdä kokonaisvaltaiset laskelmat tuulivoimateollisuusalueiden vaikutuksesta kunnan talouteen. Kiinteistöverotuotto ja mahdolliset vuokratulot eivät ole koko totuus.

Laskelmissa tulee huomioida nykyisten kuntalaisten menetykset kiinteistöjen arvon laskusta, rakennusoikeuksien menetyksistä ja siirtolinjojen ja teiden pakkolunastuksista. Sen lisäksi tulee huomioida matkailuelinkeinojen menetykset mm. hiljaisuuden, maiseman ja luontoarvojen vetovoimatekijöiden vähenemisestä johtuen.

Maine häviää hetkessä ja imagoa ei nopeasti rakenneta. Asukkaiden, loma-asukkaiden ja matkailijoiden väheneminen johtaa palveluyritysten (mm. kaupan ja ravintola-alan) myynnin vähentymiseen. Terveyskustannusten nousu näkyy kunnan taloudessa epäsuorasti, mm. työllisyyden ja aktiivisuuden, ja pahimmillaan muuttotappion kautta. Tuulivoimapakolaiset (poismuuttajat) ja paluumuuton tyrehtyminen väistämättä vähentävät verotuloja ja 'pöhinää'. Näiden laskelmien tulee olla julkisia ja puolueettomien tahojen tekemiä – ei tuulivoimateollisuuden tilaustutkimuksia. Luhanka on varoittava esimerkki kunnasta, jossa tuulivoiman taloudelliset vaikutukset ovat syvän hämärän peitossa.

Vihreällä siirtymällä ei voi perustella luonnon tuhoamista

Yhteiskunnassamme korostetaan luonnon monimuotoisuutta ja luonnonsuojelua. Ovatko ns. luontoihmiset huolissaan tuulivoiman aiheuttamista haitoista luonnolle, eliölajeille, pohjavesille, Natura-alueille? Entä aiheuttavatko kasvava metallien tarve (voimalat, akut) ja lisääntyvä kaivosten perustaminen huolta? Huolestuttavatko todennäköisesti lisääntyvät metsäpalot ja jokamiehen oikeuden menetys? Eivät huoleta. Muutama lintuasiantuntija on huolissaan - ja kasvavien työpaineiden alla yrittäessään vastata asukkaiden huolenaiheisiin ja lintuselvityksiin.

Metsänomistaja on ihmeissään – jatkuvaa kasvatusta ja lahoppuuta pitäisi lisätä, identifioida suojelukohteita, ja ennallistaa soita ja heikentyneitä luontokohteita. Aukkohakkuita ja varsinkin kantojen poistoa tulisi välttää, paitsi jos on kyse tuulivoimasta. Ja ne hiilinielut. Ota tässä nyt selvää mitä tehdä, kun 'oikeat' luontoihmiset sanoo, että puut nurin ja turve ylös.

Suuri osa luontoväestä on sokaistunut tuulivoimasta, ja puolustaa metsäkatoa ja kaivosten perustamista suorastaan raivokkaasti. Pohjanmaalla on kuitenkin luontoväki hereillä - Pohjanmaan Suomen Luonnonsuojeluliiton piiri kyseenalaistaa mm. metsäkadon, rikutut ekologiset käytävät, ja betonirauta perustukset, joita tehdään vihreän siirtymän nimissä. Elämme omituisia aikoja kun ns. luontoväki puolustaa luonnon tuhoa ja metsäkatoa.

Tuulivoimalat ja niiden lavat ovat suuri uhka useille eläinlajeille, erityisesti linnustolle. Keski-Suomi on tiukasti suojellun ja uhanalaisen maakotkan eteläisintä pesintäaluetta. Jyväskylän yliopiston mukaan tuulivoima on nykyään maakotkan suurin vihollinen. Norjassa, Espanjassa, Saksassa ja Yhdysvalloissa meri- ja maakotkat ovat joutuneet tuulivoiman uhreiksi. Osa voimaloista on pysäytetty kokonaan.

Mietin, millaiset jäähyväiset annan Toivo-maakotkalle, jonka saatan tänä kesänä bongata viimeistä kertaa.

Kesäkuun 4, 2022

Kirjoittaja on MMT, metsänomistaja ja UPM-osakkeen omistaja, joka asuu Multialla ja Jyväskylässä